

OSKAR JONSSON

vurmar för Tegelsmorassjön och dess omgivning

TEXT OCH FOTON: ANITA JANELM

VI TRÄFFAS EN LITE råkall januaridag vid parkeringen till fågeltornet vid Tegelsmorassjön – en sjö som på kartan heter Kyrksjön – men som i folkmun går under benämningen Tegelsmorassjön.

Oskar Jonsson, bosatt mellan Örbyhus och Tegelsmora sedan 4 år, har ett allmänt naturintresse och är en aktiv fågelskådare som arbetar som skrivande illustratör. Han kommer på cykel till vårt möte trots hal vinterväg.

– Jag ekoskådar gärna hemmavid, säger Oskar och visar upp sin lite speciella skådarcykel med ett arrangemang för tuben. Det blev lite vingligt och farligt att cykla med tuben på axeln!

Oskar visar hur tuben kan sättas fast för stadig cykling, tuben är därmed alltid redo för snabb skådning. För att få ännu mer stadig skådning kan ett stativben fällas ut. Något för andra cyklande skådare att ta efter?

Oskars eget arrangemang med tuben fäst på cykeln

Tegelsmoraområdet ligger mellan Vendelbygdens odlingslandskap och den norduppländska storskogen där Vendelsjöns nordöstra strand ramar in i söder och vildmarksområdet Florarna i öster. Centralt ligger Tegelsmorasjön med beteshagar och fågeltorn. Från parkeringen är det endast några hundra meter till tornet.

Oskar är ordförande i föreningen Tegelsmorasjön, en naturvårdsförening som funnits i ca 20 år och som arbetat med att restaurera sjön. Innan restaureringen var sjön igenvuxen utan någon spegelyta.

– Föreningens mål är att värna artrikedomen i sjön och dess omgivningar. Området ska ge möjlighet till naturupplevelser för alla. Under några år nu har kor betat i hagen runt fågeltornet och det ger förhoppningsvis fina betade strandängar, säger Oskar

2020 rapporterades 151 arter på Artportalen från Tegelsmorasjön. Flodsångare, kärrsångare, rörsångare och sävsångare har hörts och från hagmarken har göktyta ropat.

– Sjön är en rastlokal för änder och vidare under hösten, skedänder, stjärtänder och även årta kan ses och ute på en dybank kan kärrsnäppa, småsnäppa och mosnäppa rasta, säger Oskar. Vi har inga mängder här som vissa andra lokaler, men vi gläds åt de som kommer!

En art som alltid är trevlig att se är svarttärna.

– Här kan man få riktiga "njutobsar" av svarttärnor, säger Oskar. Eftersom sjön inte är så stor och därmed överblickbar så kan de komma ganska nära. Till och med flyga över huvudet när man står i tornet. De besöker sjön regelbundet, men tycks inte ha häckat på flera år. Häckning sker närmare Vendelsjön och Dannemorasjön.

I Mullsjö i Västergötland, där Oskar växte upp, finns en skogssjö som heter Stråken och där blev Oskar som 10-åring fast för fågel-skådning.

– Min pappa visade mig en hägerkoloni vid sjön och där och då förstod jag att det finns många sorters fåglar. När vi kom hem hade

Stativbenet utfällt –
tuben i snabbt och
bekvämt skådarläge

Att ta sig till Tegelsmorasjön

Från Uppsala kör man mot Örbyhus och från väg 292 (ca 2 km öster om avfarten till Örbyhus) svänger man mot Skärplinge och kör knappt 5 km. En liten skylt visar fågeltorn in till vänster. Buss 524 mellan Skärplinge och Örbyhus stannar vid sjön, men turen körs endast skoldagar.

vi sett 29 arter vilket var en ögonöppnare för mig. VI hade Sigfrid Durangos bok "Fågeln i färg" hemma, så då kryssade jag i boken de fåglar vi sett.

– På den vägen är det. Jag och en kompis skådade mycket i unga år. Nu som vuxna träffas vi fortfarande minst ett par gånger om året, trots att han är bosatt i Göteborg. Då skådar vi gärna runt om i landet. Det är kul att öva sig i olika sorters fågelskådning, som sträckskådning eller havsfågelskådning på västkusten, säger Oskar.

Arbetet som illustratör och skrivandet innebär att Oskar arbetar hemifrån. Familjen har 4 barn så tiden till att skåda blir begränsad. Några riktigt långa turer på cykeln hinns inte riktigt med.

– Jag uppskattar vardagsskådandet och

gärna lunchrasten vid Tegelsmorasjön. I år tänkte jag jobba lite extra på eko-listan och är med i en Facebookgrupp för ekoskådare som enkom använder muskelkraft, säger Oskar.

Oskar har skrivit och illustrerat tre barnböcker om näbbmusen Vips, och en fjärde bok är på gång. I övrigt så har han bl. a. uppdrag från Länsstyrelser att illustrera informationstavlor vid fågeltorn och naturområden. Det fina omslaget på salskrake/salskrakar har Oskar gjort.

Från fågeltornet ses inte mycket idag, sjön är frusen och inga rovfåglar syns över trädridan på andra sidan sjön. I träden omkring tornet hörs dock mesar, grönfinkar och en nötväcka.

Välkommen hit i vår, säger Oskar när vi skiljs.

Tornet i Tegelsmora

